

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-02-18

Vår referens

Daniel Svärd

Strateg

daniel.svard4@malmö.se

Ändring av tjänstekoncessionsavtal

TN-2026-194

Sammanfattning

Tekniska nämnden har ett avtal om tjänstekoncession för hyrcykelsystem, väderskydd samt stadsinformation med Bauer Media (tidigare Clear Channel). Avtalet förlängdes 2024 (TN-2023-2469) och gäller till 2031-09-30.

Bauer Media har inkommit med en förfrågan om att dra fram kommunal el till eventuella nya hyrcykelstationer i Malmö vilket då skulle innebära en förändring av avtalet. På dagens befintliga hyrcykelstationer ansvarar Bauer media för kostnaden av el, inklusive framdragning och konsumtion i enlighet med gällande avtal.

Fastighets- och gatukontoret har utrett frågan och även tagit hjälp av en extern advokatbyrå. Slutsatsen är att förslaget att dra fram kommunala el till hyrcykelstationerna inte är möjlig enligt gällande lagstiftning. Dessutom står det i avtal som slutits mellan nämnden och leverantören att leverantören förutsätts stå för kostnaden av el, inklusive framdragning och konsumtion.

Förslag till beslut

Tekniska nämndens trafikutskott föreslås besluta

att avslå inkommen förfrågan om förändring av tjänstekoncessionsavtal

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse TRU 260303 Förfrågan inom tjänstekoncessionsavtal

Beslutsplanering

Tekniska nämndens trafikutskott 2026-03-03

Beslutet skickas till

[Här skriver du vem beslutet ska skickas till efter att protokollet är justerat, ange funktion eller organisation. Uppgifterna överförs till protokoll och protokollsutdrag. I

fliken expediera till, på ärendekortet, anger du fullständiga uppgifter som exempelvis e-postadress, som en information till nämndsekreteraren . Om beslutet inte ska expedieras, kan denna text och rubrik tas bort.]

Ärendet

Tekniska nämnden har ett avtal om tjänstekocession för hyrcykelsystem, väderskydd samt stadsinformation med Bauer Media (tidigare Clear Channel). Avtalet förlängdes 2024 (TN-2023-2469) och gäller till 2031-09-30.

Bauer Media har inkommit med en förfrågan om att dra fram kommunal el till eventuella nya hyrcykelstationer i Malmö vilket då skulle innebära en förändring av avtalet. På dagens befintliga hyrcykelstationer ansvarar Bauer media för kostnaden av el, inklusive framdragning och konsumtion i enlighet med gällande avtal.

Fastighets- och gatukontoret har utrett frågan och även tagit hjälp av en extern advokatbyrå. Slutsatsen är att förslaget att dra fram kommunala el till hyrcykelstationerna inte är möjlig enligt gällande lagstiftning. Dessutom står det i avtal som slutits mellan nämnden och leverantören att leverantören förutsätts stå för kostnaden av el, inklusive framdragning och konsumtion.

Ellagen

Enligt andra kapitlet 1 § i ellagen (1997:857) krävs nätkoncession för att få bygga eller använda en starkströmsledning. Utgångspunkten är att ensamrätt att bygga elledning innehas av den som har tilldelats nätkoncession enligt ellagen. En nätkoncession består av fysiska ledningar som transporterar elektrisk kraft genom olika punkter. Aktörer som innehar nätkoncession har ensamrätt att hantera och distribuera elen inom visst geografiskt område. En nätkoncession får endast beviljas om den är lämplig utifrån allmän synpunkt, enligt andra kapitlet 12 § ellagen. Därtill får en nätkoncession endast beviljas om nätkoncessionshavaren från allmän synpunkt är lämplig för att utöva verksamheten, enligt andra kapitlet 16 § ellagen.

På dagens hyrcykelstationer är det Eon som äger elledningarna som försörjer dem med elektricitet.

För att elnät och elanslutning till reklamvitriner, väderskydd och stadsinformationstavlor ska vara undantagna krav på nätkoncession krävs det att ledningsnätet är internt, inte för utbrett och att området inom vilket nätet förläggs ska vara väl avgränsat. Undantagen från krav på nätkoncession i ellagen är snävt formulerade och medger inte någon skälighetsbedömning. Den externa advokatens bedömning är att ingen av dessa anläggningar tydligt faller in under någon av de undantag som listas i förordning (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (1997:857), vanligen benämnd IKN. Således kan inte Malmö stad och tekniska nämnden bekosta och dra fram elledningar till hyrcykelstationerna.

I det fall elnätledning har byggts av aktör som varken innehar nätkoncession eller vars elnät inte kan inordnas under något av undantagen finns risk för straffansvar, ansvar att vid föreläggande av vite åtgärda eventuella brister samt förverkande av elnätledning.

I Sverige är det Energimarknadsinspektionen som ansvarar för tillsynen över elmarknaden. Inspektionen har befogenhet att granska kommunal elverksamhet och kan vid behov påföra sanktioner, såsom böter eller sanktionsavgifter, om en kommun bryter mot reglerna. Enligt ellagen är kommuner skyldiga att följa reglerna för produktion, handel och nätverksamhet med el. Kapitel 14 i ellagen reglerar tillsyn och sanktioner vid överträdelser. Om en kommun bryter mot ellagen kan tillsynsmyndigheten, Energimarknadsinspektionen, ingripa och vidta åtgärder, inklusive förelägganden och vite.

Om en kommun bryter mot dessa regler kan ansvaret riktas mot den kommunala nämnd som fattat beslutet. Enligt kommunallagen är det fullmäktige som har det övergripande ansvaret för kommunens verksamhet, men det praktiska ansvaret har delegerats till tekniska nämnden. Ansvarsfrågan är komplex och det är förvaltningens uppfattning att följderna av att genomföra en dylikt beslut är svåröverblickbart, men är med största sannolikhet inte i enlighet med gällande lagstiftning.

Den kommunala likställighetsprincipen

Att erbjuda enskild gratis el är inte tillåtet enligt den kommunalrättsliga likställighetsprincipen. Förändring av avtalet kan också föranleda att konkurrerande leverantörer ansöker om överprövning på grund av åtgärder vidtagna i strid mot upphandlingslagstiftning.

Kommuners befogenheter regleras i andra kapitlet i kommunallagen (2017:725) där de grundläggande principerna återfinns. I andra kapitlet 1 § i kommunallagen återfinns lokaliseringprincipen, enligt vilken kommunal verksamhet ska ha en tydlig anknytning till det egna geografiska området eller dess medlemmar. Vidare anger andra kapitlet 3 § i kommunallagen den så kallade likställighetsprincipen, som innebär att kommunmedlemmar ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för särbehandling.

En kommun har därtill ett marknadsansvar i egenskap av offentlig aktör, som bland annat går ut på att främja effektiv konkurrens på marknaden och som begränsar hur offentliga medel får användas. Särskilt relevanta är dels förbudet mot statsstöd i artiklarna 107–109 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, dels förbudet mot understöd till enskilda näringsidkare i andra kapitlet 8 § i kommunallagen.

Vid prövningen av om en åtgärd utgör statsstöd enligt artikel 107 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) saknar det betydelse vilket syfte stödet har. Avgörande är i stället vilka effekter stödet har för konkurrensen. Enligt den struktur

som Upphandlingsmyndigheten använder kan bedömningen i sådana fall kan sammanfattas i fem kriterier. Det ska röra sig om (1) offentliga medel, (2) riktade till vissa företag eller viss produktion, (3) som bedriver ekonomisk verksamhet, där åtgärden (4) ger mottagaren en fördel, och (5) där fördelen snedvrider eller riskerar att snedvrída konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna.

Förbudet i andra kapitlet 8 § i kommunallagen är i huvudsak förenligt med EU:s statsstödsregler. Bestämmelsen innebär att kommuner inte får lämna individuellt riktat stöd till enskilda näringsidkare, om det inte finns synnerliga skäl. Det behöver inte vara direkta subventioner som kommunen ger en enskild näringsidkare för att stödet ska betraktas som förbjudet. Det kan också vara andra ekonomiska fördelar som inte skulle ha uppstått under normala marknadsmässiga villkor.

Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis är förvaltningens rekommendation att avslå förfrågan gällande inkoppling av kommunal el till hyrcykelstationer och de ändringar av gällande avtal som det innebär. Anledningen är ovan redovisade risker avseende ellagen, den därtill kopplade i IKN, den kommunala likställighetsprincipen samt förbudet mot statsstöd.

Ansvariga

Tobias Nilsson Direktör